

Το Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο: για να κάνουμε μια νέα αρχή και να αποφύγουμε τα λάθη του παρελθόντος, πρέπει να διευθετήσουμε τα επικίνδυνα και να επεκτείνουμε τα θετικά σημεία

Η δέσμευση για μια πιο ανθρώπινη προσέγγιση στον τομέα της προστασίας και η έμφαση στο γεγονός ότι η μετανάστευση είναι και απαραίτητη και θετική για την Ευρώπη, με τις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισήγε το Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Ωστόσο, η ρητορική αυτή δεν αποτυπώνεται επαρκώς στις σχετικές προτάσεις. Αντί να πάρουμε αποστάσεις από τις πλάνες της προηγούμενης προσέγγισης της ΕΕ και να κάνουμε μια πραγματικά νέα αρχή, με το Σύμφωνο κινδυνεύουμε να δώσουμε ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στην εξωτερικοποίηση, την αποτροπή, τον περιορισμό (της ελευθερίας) και τις επιστροφές.

Η αρχική ανάλυση των νομοθετικών και μη προτάσεων του Συμφώνου από φορείς της κοινωνίας των πολιτών σηρίζεται στα εξής ζητήματα:

- είναι οι προτάσεις ικανές να διασφαλίσουν, νομικά και στην πράξη, την συμμόρφωση με τα διεθνή και ενωσιακά νομικά πρότυπα;
- θα συμβάλουν σε έναν δικαιότερο καταμερισμό της ευθύνης για το άσυλο στην Ευρώπη και διεθνώς;
- θα λειτουργήσουν στην πράξη;

Αντί του αυτόματου καταμερισμού της ευθύνης, το Σύμφωνο υιοθετεί ένα πιο περίπλοκο σύστημα τύπου Δουβλίνου (με διαφορετική ονομασία) και την λεγόμενη «χορηγία επιστροφών»

Το Σύμφωνο για την Μετανάστευση και το Άσυλο αποτελεί μια χαμένη ευκαιρία να μετασχηματιστεί ριζικά το σύστημα του Δουβλίνου ενώ η προκαθορισμένη ευθύνη για την εξέταση των αιτημάτων ασύλου παραμένει, στην πράξη, αρμοδιότητα της πρώτης χώρας άφιξης. Επιπλέον, προκειμένου να ενεργοποιηθεί οποιασδήποτε μορφής αλληλεγγύη, προτείνεται ένα πολύπλοκο σύστημα.

Υπάρχουν κάποιες θετικές προσθήκες αναφορικά με τα κριτήρια που θα χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό του Κράτους Μέλους που θα είναι αρμόδιο για την εξέταση των αιτημάτων ασύλου. Για παράδειγμα, ένας πιο ευρύς ορισμός της οικογένειας, στην οποία περιλαμβάνονται τα αδέρφια, ένα ευρύ φάσμα μελών της οικογένειας για τις περιπτώσεις των ασυνόδευτων ανηλίκων/παιδιών, καθώς και η κατοχή διπλώματος/πτυχίου ή άλλου αποδεικτικού προσόντων που να έχει εκδοθεί από Κράτος Μέλος. Ωστόσο, κρίνοντας από την έως τώρα πρακτική των Κρατών Μελών, η αρχή της πρώτης χώρας άφιξης θα είναι δύσκολο να προσπελαστεί ως η υποχρεωτική επιλογή για χάρη των νέων απόψεων περί προτεραιοτήτων, ιδιαίτερα της οικογενειακής επανένωσης.

Απαιτείται αλληλεγγύη από τα Κράτη Μέλη στις περιπτώσεις υψηλού αριθμού αφίξεων («μεταναστευτική πίεση») ή αποβίβασης κατόπιν επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα. Οι επακόλουθες διαδικασίες συμπεριλαμβάνουν την σύνταξη μιας σειράς αξιολογήσεων και αναφορών και την παροχή δεσμεύσεων από το κάθε κράτος ξεχωριστά. Αν η συνολική ανταπόκριση υπολείπεται των αναγκών, η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες. Η συγκεκριμένη πρόταση προσομοιάζει περισσότερο με το είδος των διαπραγματεύσεων μεταξύ Κρατών Μελών, τις οποίες έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε, παρά με έναν μηχανισμό που θα στηρίζει με τρόπο προβλέψιμο την κατανομή της ευθύνης. Η περιπλοκότητα όσων έχουν προταθεί, ως προς τον συγκεκριμένο μηχανισμό, δημιουργεί αμφιβολίες για την δυνατότητα εφαρμογής του στην πράξη.

Παρέχεται η δυνατότητα στα Κράτη Μέλη να επιλέγουν την «χορηγία των επιστροφών» αντί της μετεγκατάστασης στο έδαφός τους, που καταδεικνύει ισότιμη έμφαση στις επιστροφές και στην προστασία. Αντί να υποστηρίξει το κάθε Κράτος Μέλος στην διαχείριση ενός μεγαλύτερου αριθμού αιτημάτων ασύλου, αυτή η πρόταση εγείρει πολλαπλές νομικές ανησυχίες καθώς και ανησυχίες σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, ιδίως αν η προβλεπόμενη μεταφορά στο επονομαζόμενο κράτος-χορηγό υλοποιηθεί πέραν του 8μήνου. Ποιος θα εποπτεύει την διαχείριση των αιτούντων άσυλο, των οποίων τα αιτήματα έχουν απορριφθεί, όταν αυτοί μεταφερθούν σε χώρες των οποίων οι κυβερνήσεις δεν αποδέχονται την μετεγκατάσταση;

Το Σύμφωνο προτείνει την επέκταση της χρήσης των διαδικασιών στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένης της αυξημένης υπαγωγής σε διοικητική κρίση

Αντί να στοχεύουν στην επαναρρύθμιση της ευθύνης μεταξύ των Κρατών Μελών της ΕΕ, οι προτάσεις που αφορούν τροποποιήσεις στις διαδικασίες αυξάνουν την πίεση σε όσα βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και τα Δυτικά Βαλκάνια. Η Επιτροπή προτείνει την αναγκαστική χρήση διαδικασιών ασύλου και επιστροφών στα σύνορα, σε ορισμένες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων πολιτών ή/και ανιθαγενών με προγενέστερη διαμονή σε χώρες, για τις οποίες ο μέσος όρος αναγνώρισης του προσφυγικού καθεστώτος ανά την ΕΕ είναι μικρότερος του 20%. Η εφαρμογή των εννοιών της Ασφαλούς Τρίτης Χώρας και της Ασφαλούς Χώρας Προέλευσης εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των Κρατών Μελών. Ωστόσο, η Επιτροπή είχε παλαιότερα προτείνει οι έννοιες αυτές να εφαρμόζονται αναγκαστικά από τα Κράτη Μέλη. Οι ΜΚΟ εξακολουθούν να εκφράζουν ανησυχία για τη χρήση της έννοιας της Ασφαλούς Τρίτης Χώρας και της Πρώτης Χώρας Ασύλου, οι οποίες συζητήθηκαν εκτενώς από το 2016 έως και το 2019. Συγκεκριμένα, δεν θα πρέπει να επαναπροταθεί η αναγκαστική χρήση τους.

Η προτεινόμενη διαδικασία στα σύνορα στηρίζεται σε δυο εσφαλμένες υποθέσεις: ότι η πλειοψηφία των ανθρώπων που φτάνουν στην Ευρώπη δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας και ότι η εξέταση των αιτημάτων ασύλου μπορεί να γίνει γρήγορα και εύκολα. Καμία από αυτές τις υποθέσεις δεν είναι σωστή. [Μια εκτίμηση των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων αποφάσεων περί ασύλου](#) ανά την ΕΕ, καταδεικνύει ότι οι περισσότεροι αιτούντες άσυλο στην Ευρώπη τα τελευταία τρία χρόνια έλαβαν κάποιας μορφής καθεστώς προστασίας. Περαιτέρω, το Σύμφωνο δεν θα πρέπει να εμμένει στην λανθασμένη προσέγγιση ότι η επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου μπορεί να επιτευχθεί με την μείωση των εγγυήσεων και την εισαγωγή ενός συστήματος διαλογής. [Ο μέσος όρος ολοκλήρωσης της διαδικασίας ασύλου στην Ολλανδία](#), που συχνά αναφέρεται ως παράδειγμα σε αυτή την

πρακτική, ξεπερνά το ένα έτος και μπορεί να φτάσει έως και δύο έτη, έως ότου ληφθεί κάποια απόφαση.

Η πρόταση θα οδηγήσει εκ των πραγμάτων σε δύο μέτρα και δύο σταθμά στις διαδικασίες ασύλου, που θα καθορίζονται σε άμεση συνάρτηση με τη χώρα προέλευσης του εκάστοτε προσώπου. Αυτό υποσκάπτει τον εξατομικευμένο χαρακτήρα του δικαιώματος στο άσυλο και θα οδηγήσει στην υπαγωγή περισσότερων ανθρώπων σε διαδικασίες δεύτερης κατηγορίας. Η πρόταση περί την υποχρέωση των Κρατών Μελών να εκδίδουν ταυτόχρονα απόφαση ασύλου και επιστροφής, χωρίς να γίνεται ξεκάθαρη η απαίτηση αξιολόγησης σημαντικών προστατευτικών μέτρων για την μη επαναπροώθηση, το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και την προστασία της οικογένειας και της ιδιωτικής ζωής, υποσκάπτει διεθνείς νομικές υποχρεώσεις. Η πρόταση αυτή αφαιρεί επίσης το αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα της έφεσης, π.χ. το δικαίωμα να παραμένει σε εκκρεμότητα απόφαση για υποθέσεις που έχει διευθετηθεί κατά την συνοριακή διαδικασία.

Η σύσταση προκειμένου οι άνθρωποι που θα συμμετέχουν στις συνοριακές διαδικασίες να μην θεωρείται ότι έχουν επίσημα μπει στην επικράτεια του Κράτους-Μέλους είναι παραπλανητική, έρχεται σε αντίθεση με την ισχύουσα δικαιοδοσία της ΕΕ αλλά και δεν αλλάζει τα δικαιώματα του ατόμου βάσει του διεθνούς δικαίου και εκείνου της ΕΕ.

Η πρόταση επίσης στερεί από τα άτομα τη δυνατότητα πρόσβασης σε άδειες διαμονής για λόγους πέραν του ασύλου και πιθανόν να επισείει κράτηση έως 6 μήνες στα σύνορα της ΕΕ, μάξιμουμ 12 εβδομάδες για τη συνοριακή διαδικασία ασύλου και άλλες 12 εβδομάδες σε περίπτωση συνοριακής διαδικασίας επιστροφής. Επιπλέον, από τις μεταρρυθμίσεις αφαιρείται η αρχή περί την εφαρμογή της κράτησης μόνο ως μέσο τελευταίας διαφυγής στο πλαίσιο των συνοριακών διαδικασιών. Βασίζόμενη σε πιο συστηματικούς περιορισμούς κίνησης στις συνοριακές διαδικασίες, η πρόταση θα περιορίσει την ατομική πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες που παρέχονταν από φορείς που δεν μπορούν να λειτουργήσουν στα σύνορα, ανάμεσά τους νομική στήριξη και εκπροσώπηση. Είναι αξιοσημείωτες οι ομοιότητες όσον αφορά τα αποτελέσματα της αποτυχημένης «προσέγγισης των hotspots» που εφαρμόστηκε στα Ελληνικά νησιά.

Η αναγνώριση ότι το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού θα αποτελεί πρωταρχική έγνοια άξια σεβασμού από τα Κράτη μέλη σε όλες τις διαδικασίες είναι θετική. Ωστόσο, η Επιτροπή μειώνει τα πρότυπα προστασίας για τα παιδιά, εξαιρώντας από τις συνοριακές διαδικασίες μόνο όσα είναι ασυνόδευτα ή κάτω των 12 ετών. Κάτι τέτοιο έρχεται σε αντίθεση με τον διεθνώς αναγνωρισμένο ορισμό του παιδιού ως κάθε προσώπου έως 18 ετών, που συμπεριλαμβάνεται στη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού, η οποία έχει επικυρωθεί από όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ.

Σε κατάσταση κρίσης, τα Κράτη Μέλη επιτρέπεται να απόσχουν από αυστηρά μέτρα προστασίας που θα υποβάλουν περισσότερους ανθρώπους σε υποβαθμισμένες διαδικασίες ασύλου.

Η ανησυχία για το άδικο της διαδικασίας οξύνεται περισσότερο σε καταστάσεις όπου ένα Κράτος Μέλος μπορεί να ισχυριστεί ότι αντιμετωπίζει μια «εξαιρετική κατάσταση μαζικής εισροής» ή ακόμα και τη διακινδύνευση μιας τέτοιας κατάστασης.

Όταν αυτό συμβεί, η συνοριακή διαδικασία θα επεκτείνεται σημαντικά και μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα άτομα που έρχονται από χώρες όπου ο μέσος όρος του ευρωπαϊκού ποσοστού προστασίας της αφορώμενης εθνικότητας είναι κάτω από 75%. Τόσο η διαδικασία ασύλου στα σύνορα όσο και η διαδικασία επιστροφής στα σύνορα μπορούν να επεκταθούν για επιπλέον οχτώ εβδομάδες άρα πέντε μήνες καθένα, επεκτείνοντας την μέγιστη χρονική περίοδο που διανύεται σε κράτηση στα σύνορα σε 10 μήνες. Επιπλέον, τα Κράτη Μέλη μπορούν να αναστείλουν την καταγραφή αιτήσεων ασύλου για τέσσερις εβδομάδες με ανώτατο όριο τους τρεις μήνες. Με κανένα αίτημα καταγραμμένο για εβδομάδες, οι άνθρωποι μπορεί να βρεθούν σε κίνδυνο κράτησης, επαναπροώθησης και το δικαίωμά τους για πρόσβαση σε επαρκείς υπηρεσίες υποδοχής και άλλες που θεωρούνται βασικές μπορεί να επηρεαστεί σημαντικά.

Κάτι τέτοιο διευκολύνει τα Κράτη Μέλη στο να μειώσουν την ευθύνη τους για παροχή πρόσβασης σε άσυλο και αποδοτικής και δίκαιης μεταχείρισης των αιτημάτων ασύλου, αυξάνοντας έτσι τον κίνδυνο της επαναπροώθησης. Από την οπτική της πλέον ακραίας περίπτωσης των κρατών μελών να να παραβιάζουν κατάφωρα και κατ' εξακολούθηση τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το δίκαιο της ΕΕ, αυτή η διαδικασία αίτησης άδειας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε να θεωρηθεί βελτίωση επειδή ως τώρα ο νόμος δεν τηρείται χωρίς την γνώμη της και παρά την ασκηθείσα κριτική από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ωστόσο, αυτό δεν μπορεί να είναι το σημείο εκκίνησης για να εκτιμήσουμε την προτεινόμενη νομοθεσία της ΕΕ. Η ευρύτερη επίδραση αυτού θα είναι ότι επιτρέπει να υπόκειται σε διαδικασία δεύτερης κατηγορίας η τεράστια πλειοψηφία όσων φτάνουν στην Ευρώπη.

Διαλογή στα σύνορα: κίνδυνοι και ευκαιρίες

Η Επιτροπή προτείνει μια διαδικασία « ελέγχου διαλογής πριν από την είσοδο» για όλους όσους φτάνουν στα σύνορα της ΕΕ ατάκτως, συμπεριλαμβανομένης και της αποβίβασης κατόπιν έρευνας και διάσωσης. Η διαδικασία διαλογής περιλαμβάνει ελέγχους ασφάλειας, υγείας και ευαλωτότητας, και καταγραφή βιομετρικών δεδομένων αλλά οδηγεί επίσης και σε αποφάσεις που συνδέονται με την πρόσβαση στο άσυλο περιλαμβανομένων του αν θα εφαρμοστεί η επιταχυνόμενη συνοριακή διαδικασία, μετεγκατάσταση και επιστροφή. Η διαδικασία αυτή μπορεί να πάρει μέχρι 10 μέρες, και θα πρέπει να ολοκληρωθεί όσο πιο κοντά στα σύνορα γίνεται. Το πού θα στεγαστούν οι άνθρωποι και πώς θα εκπληρωθούν τα πρότυπα υποδοχής κατά τη διάρκεια αυτή παραμένει αδιευκρίνιστο. Η διαλογή μπορεί να εφαρμοστεί και σε ανθρώπους μέσα στην επικράτεια ενός Κράτους Μέλους, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της αστυνόμευσης βάσει διακρίσεων. Ερωτήματα ανακύπτουν σχετικά με την πρόσβαση στην πληροφορία, τα δικαιώματα των ανθρώπων που θα υποστούν τη διαλογή, όπως η πρόσβαση σε δικηγόρο και το δικαίωμα της προσβολής της απόφασης· η αιτολογία περί την άρνηση εισόδου· και η ιδιωτικότητα και προστασία των συλλεγόμενων δεδομένων. Καθώς τα Κράτη Μέλη μπορούν εύκολα να αποστούν των ευθυνών τους σχετικά με τη διαλογή όσον αφορά τα

ζητήματα υγείας και ευαλωτότητας, δεν είναι σαφές αν θα εντοπίζονται σχετικές ανάγκες ούτε ότι αυτές θα αντιμετωπιστούν.

Θετική πρωτοβουλία αποτελεί η προτεινόμενη ανεξάρτητη παρακολούθηση των βασικών δικαιωμάτων στα σύνορα. Για να διασφαλιστεί ότι αυτός ο μηχανισμός θα έχει ως αποτέλεσμα τη λογοδοσία για παραβιάσεις δικαιωμάτων στα σύνορα, περιλαμβανομένης της επίμονης χρήσης συλλήβδην απομακρύνσεων και επαναπροωθήσεων σε έναν μεγάλο αριθμό Κρατών μελών, χρειάζεται να επεκταθεί πέρα από τη διαδικασία διαλογής, να είναι ανεξάρτητη από τις εθνικές αρχές, και να εμπλέκει ανεξάρτητες οργανώσεις όπως οι ΜΚΟ.

Η πρόταση κυριαρχείται από την προτεραιότητα στις επιστροφές και τις απελάσεις

Ο πρώτιστος αντικειμενικός στόχος της Συμφωνίας είναι ξεκάθαρος: αύξηση του αριθμού των ανθρώπων που επιστρέφονται ή απελαύνονται από την Ευρώπη. Η δημιουργία του ρόλου ενός Συντονιστή Επιστροφών μέσα στο πλαίσιο της Επιτροπής και ενός Αναπληρωτή Εκτελεστικού Διευθυντή στην Frontex με αντικείμενο τις Επιστροφές χωρίς δημιουργία αντίστοιχων ρόλων σχετικών με τα πρότυπα προστασίας ή μετεγκατάστασης είναι ενδεικτική. Η επιστροφή αποτελεί αποδεκτό μέρος της πολιτικής της μετανάστευσης και η στήριξη για αξιοπρεπείς επιστροφές, με προτίμηση στις εθελοντικές, η πρόσβαση σε συμβουλευτική επιστροφής, και η στήριξη για επανενσωμάτωση είναι σημαντικές. Ωστόσο, η επένδυση στις επιστροφές δεν είναι η απάντηση στην συστηματική μη συμμόρφωση με τα πρότυπα ασύλου στα Κράτη Μέλη της ΕΕ.

Τίποτα καινούριο στην εξωτερική δράση: συνεχίζονται οι μη ρεαλιστικές προτάσεις που διακινδυνεύουν την υπονόμηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Συνεχίζεται η ένταση ανάμεσα στη ρητορική δέσμευση περί αμοιβαίων διεθνών συνεργασιών και την επιμονή να είναι η μετανάστευση στον πυρήνα των σχέσεων της ΕΕ με τρίτες χώρες. Προσπάθειες να εξωτερικευθεί η ευθύνη για το άσυλο, και να χρησιμοποιηθεί κακώς η αναπτυξιακή βοήθεια, τα προγράμματα για βίζα και άλλα εργαλεία προκειμένου να ασκηθεί πίεση στις τρίτες χώρες να συνεργαστούν στις συμφωνίες ελέγχων μετανάστευσης και επανεισδοχής θα συνεχιστούν. Αυτό όχι μόνο διακινδυνεύει να έρθει σε αντίθεση με την ίδια τη δέσμευση της ΕΕ προς τις αναπτυξιακές αρχές, αλλά και υποσκάπτει τη διεθνή της θέση γεννώντας έλλειψη εμπιστοσύνης και εχθρότητα τόσο από τις τρίτες χώρες όσο και ανάμεσά τους. Επιπλέον, οι ανεπίσημες συμφωνίες και η συνεργασία ασφαλείας για τον έλεγχο της μετανάστευσης με χώρες όπως η Λιβύη ή η Τουρκία μάλλον διευκολύνουν την παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποθρασύνουν καταπιεστικές κυβερνήσεις και δημιουργούν μεγαλύτερη αστάθεια.

Έλλειψη φιλοδοξίας για ασφαλείς και κανονικούς διαδρόμους προς την Ευρώπη

Χάθηκε η ευκαιρία σηματοδότησης ότι η ΕΕ είναι έτοιμη να συνεισφέρει στον καταμερισμό της ευθύνης περί προστασίας στη διεθνή σκηνή υπό το πνεύμα της συνεργασίας με χώρες που φιλοξενούν την μεγάλη πλειοψηφία προσφύγων. Αντί να

προταθεί ένας φιλόδοξος στόχος επανεγκατάστασης προσφύγων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλεί τα Κράτη Μέλη απλώς να κάνουν περισσότερα από όσα κάνουν ήδη και έχει μετατρέψει τις δεσμεύσεις τους για το 2020 σε ένα διετές πρόγραμμα, με αποτέλεσμα η χρονιά να θεωρείται χαμένη όσον αφορά την επανεγκατάσταση στην ΕΕ.

Η αναγνώριση της ανάγκης για διευκόλυνση της μετανάστευσης εργατικών χεριών σε όλα τα επίπεδα δεξιοτήτων είναι θετική αλλά η σημασία της μετανάστευσης αυτής για τις ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες δεν αντανακλάται στους σχετικούς πόρους, προτάσεις ή ενέργειες.

Χρειάζεται να ενισχυθεί η στήριξη στην έρευνα και διάσωση και οι δράσεις αλληλεγγύης

Η ανθρωπιστική τραγωδία στη Μεσόγειο Θάλασσα εξακολουθεί να χρήζει διευθέτησης, και να περιλαμβάνει για παράδειγμα υλικοτεχνική χρηματοδότηση από την ΕΕ και λειτουργικά επίπεδα έρευνας και διάσωσης. Οι ενέργειες περί έρευνας και διάσωσης αλλά και εκείνες περί αποβίβασης συμπεριλαμβάνονται σε όλες τις σχετικές προτάσεις, αναγνωρίζοντας ότι η ανθρωπιστική κρίση συνεχίζεται. Ωστόσο, αντί να ασχοληθεί με την συμπεριφορά και τις ρυθμίσεις των κυβερνήσεων που εμποδίζουν τις διασώσεις στη θάλασσα και να διευκολύνει τη δουλειά των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει τον έλεγχο των προτύπων ασφαλείας στα πλοία και των επιπέδων επικοινωνίας με ιδιώτες δρώντες. Φαίνεται επίσης να απαιτεί από όσους δρουν ιδιωτικά να συμμορφώνονται όχι μόνο με τους νόμους, αλλά και τις πολιτικές και πρακτικές γύρω από τη «διαχείριση της μετανάστευσης» που μπορεί ενδεχομένως να έχει να κάνει με υποχρεώσεις έρευνας και διάσωσης.

Ενώ η έκδοση οδηγιών για την αποτροπή της ποινικοποίησης της ανθρωπιστικής δράσης είναι θετική, περιορίζεται σε ενέργειες που ορίζονται από το νόμο να έχουν ιδιαίτερη έμφαση στην έρευνα και διάσωση. Αυτό διακινδυνεύει να αφήνει απέξω ανθρωπιστικές δραστηριότητες όπως την παροχή φαγητού, καταφυγίου ή πληροφοριών που διενεργούνται στο έδαφος ή γίνονται από οργανώσεις που δεν ορίζονται από το νόμο και που έτσι υπόκεινται επίσης σε ποινικοποίηση και περιορισμούς.

Ελπιδοφόρα σημάδια για ένταξη

Οι προτεινόμενες αλλαγές που θα καταστήσουν τους πρόσφυγες ικανούς να εξασφαλίσουν επί μακρόν διαμονή μετά από τρία χρόνια και να ενισχύσουν το δικαίωμα στην μετακίνηση και την εργασία σε άλλα Κράτη Μέλη είναι θετικές. Επιπλέον, η επαναθεώρηση του Σχεδίου Δράσης γύρω από την Ένταξη και την Ενσωμάτωση και η σύσταση ομάδας ειδικών για την συλλογή των απόψεων των μεταναστών προκειμένου να ενημερωθεί η πολιτική της ΕΕ είναι καλοδεχούμενη.

Ο δρόμος μπροστά μας

Η παρουσίαση των προτάσεων είναι η αρχή μιας ακόμα μακράς και συγκρουσιακής περιόδου διαπραγματεύσεων γύρω από τους κανόνες της ΕΕ για το άσυλο και την μετανάστευση. Ενώ οι διαπραγματεύσεις αυτές συνεχίζονται, πρέπει να θυμηθούμε

ότι υπάρχει καθορισμένο πλαίσιο για το άσυλο στην ΕΕ και ότι τα Κράτη Μέλη έχουν υποχρεώσεις που απορρέουν από το ισχύον διεθνές δίκαιο και το δίκαιο της ΕΕ.

Αυτό απαιτεί άμεση δράση από τους διαμορφωτές πολιτικής της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των Κρατών Μελών, για να:

- εφαρμοστούν τα ισχύοντα πρότυπα σε σχέση με τις διαδικασίες υποδοχής και ασύλου, να ερευνηθεί η μη συμμόρφωση και να ληφθούν τα απαραίτητα πειθαρχικά μέτρα·
- σωθούν ζωές στη θάλασσα, διασφαλίζοντας πόρους για την έρευνα και τη διάσωση, επιτρέποντας την έγκαιρη αποβίβαση και άμεση μετεγκατάσταση·
- συνεχιστεί η αναζήτηση ad-hoc αλληλέγγυων διακανονισμών για να χαλαρώσει η πίεση στα Κράτη Μέλη των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ και να στηριχθούν τα Κράτη Μέλη να συμφωνήσουν στην επανεγκατάσταση.

Για τις επικείμενες διαπραγματεύσεις γύρω από το Σύμφωνο, προτείνουμε οι συννομοθέτες να:

- απορρίψουν την υποχρεωτική εφαρμογή των συνοριακών διαδικασιών ασύλου και επιστροφής: πρόκειται για υποβαθμισμένες διαδικασίες οι οποίες μειώνουν τις ασφαλιστικές δικλείδες για τους αιτούντες και αυξάνουν τον χρόνο κράτησης. Αυτές θα κάνουν ακόμα χειρότερη την υπάρχουσα έλλειψη αλληλεγγύης σχετικά με το άσυλο στην Ευρώπη φορτώνοντας περισσότερη ευθύνη στα Κράτη Μέλη που βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα. Η εμπειρία από τα hot spot και παρόμοιες πρωτοβουλίες δείχνει ότι η προσθήκη επιπλέον διαδικασιών ασύλου ή ελέγχου μπορούν να δημιουργήσουν σημαντικό διοικητικό βάρος και κόστη, και να αυξήσουν την μη αποδοτικότητα·
- εργαστούν ώστε να καταργηθεί η κράτηση που σχετίζεται με την μετανάστευση, να απαγορεύσουν την κράτηση που σχετίζεται με την μετανάστευση των παιδιών σύμφωνα με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και να αφιερώσουν επαρκείς πόρους σε κατάλληλες λύσεις για τα παιδιά και τις οικογένειές τους χωρίς ποινή φυλάκισης·
- επαναρρυθμίσουν τις προτάσεις αναμόρφωσης προκειμένου αυτές να επικεντρωθούν στη διατήρηση και βελτίωση των προτύπων ασύλου και ανθρώπινων δικαιωμάτων στην Ευρώπη, παρά στις επιστροφές·
- εργαστούν για προτάσεις που θεμελιωδώς αναμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται η ευθύνη για τους ανθρώπους που αναζητούν άσυλο στην Ευρώπη, αναζητήσουν λύσεις για την αρχή της πρώτης χώρας εισόδου, ώστε να δημιουργηθούν ουσιαστικοί και προβλέψιμοι μηχανισμοί αλληλεγγύης·
- περιορίσουν τη δυνατότητα των Κρατών Μελών να απέχουν των ευθυνών τους για καταγραφή αιτήσεων ασύλου ή την επεξεργασία τους ώστε να αποφευχθεί η δημιουργία κινήτρων για λειτουργία σε κατάσταση κρίσης και για χειροτέρευση των προτύπων ασύλου·
- αυξήσουν τις ασφαλιστικές δικλείδες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαλογής για να διασφαλίσουν ότι παρέχονται πληροφορίες· ότι διασφαλίζεται η πρόσβαση σε δικηγόρο· ότι εντοπίζονται οι ανάγκες υγείας και

ευαλωτότητας και γίνεται άμεσα κάτι γι' αυτές· και να αντιμετωπίσουν τις ανησυχίες σχετικά με την καταγραφή και την κοινή χρήση των βιομετρικών δεδομένων·

- διασφαλίσουν ότι ο μηχανισμός ελέγχου σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα στα σύνορα είναι ευρύς προκειμένου να καλύπτει όλες τις σχετικές παραβιάσεις εκεί, πραγματικά ανεξάρτητα από εθνικές αρχές, με επαρκείς πόρους στη διάθεσή του και ότι αυτό συνεισφέρει στην λογοδοσία·
- αντισταθούν στις προσπάθειες χρήσης της αναπτυξιακής βοήθειας, του εμπορίου, των επενδύσεων, των προγραμμάτων για βίζα, της συνεργασίας ασφαλείας και άλλων πολιτικών και χρηματοδοτήσεων για να πιέσουν τις τρίτες χώρες σε συνεργασία πάνω σε στενά καθορισμένους αντικειμενικούς στόχους ελέγχου της μετανάστευσης στην ΕΕ·
- αξιολογήσουν την μακροπρόθεσμη επιρροή εξωτερικευμένων πολιτικών μετανάστευσης στην ειρήνη, τα δικαιώματα και τη βιώσιμη ανάπτυξη και να διασφαλίσουν ότι η εξωτερική πολιτική μετανάστευσης δεν συμβάλει στις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και είναι ευαίσθητη στις συγκρούσεις·
- να αυξήσουν τον αριθμό των ασφαλών και τακτικών διαδρομών προς την Ευρώπη εφαρμόζοντας άμεσα τις ισχύουσες δεσμεύσεις περί επανεγκατάστασης, προτείνοντας φιλόδοξους νέους στόχους και αυξάνοντας τις ευκαιρίες για προστατευμένους διαδρόμους καθώς και τακτική μετανάστευση για εργασία και σπουδές στην Ευρώπη·
- ενισχύσουν τις περιπτώσεις όπου θα ισχύουν εξαιρέσεις σχετικά με την ανθρωπιστική δράση και άλλες ανεξάρτητες δράσεις της κοινωνίας πολιτών από την ποινικοποίηση και να αφαιρέσουν τα εμπόδια προς τα μέλη της κοινωνίας πολιτών που παρέχουν διασωστική και άλλη ανθρωπιστική βοήθεια στο έδαφος και τη θάλασσα·
- εγκαθιδρύσουν μια Επιχείρηση Έρευνας και Διάσωσης με χρηματοδότηση και λειτουργικούς πόρους προερχόμενους από την ΕΕ στη Μεσόγειο Θάλασσα·
- χτίσουν πάνω στις φιλόδοξες προτάσεις για να στηρίξουν την ένταξη μέσα από την πρόσβαση σε μακροπρόθεσμη εγκατάσταση και τα σχετικά δικαιώματα εφαρμόζοντας το επικείμενο Σχέδιο Δράσης για την Ενσωμάτωση και την Ένταξη στην ΕΕ, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Για την πιο πρόσφατη λίστα των οργανώσεων που υπογράφουν την παρούσα Κοινή Δήλωση, μπορείτε να επισκεφθείτε [την ιστοσελίδα του ECRE](#).

11.11.11

AASIA

Accem

ActionAid Denmark

ActionAid Hellas

ActionAid International

ActionAid Italy

aditus foundation

Afghan Association in Sweden

Alianza por la Solidaridad-ActionAid Spain

Amnesty International

ASGI
Association for Legal Intervention (Stowarzyszenie Interwencji Prawnej), Poland
AsyLex
AsylKoordination
Asylrättscentrum/ Swedish Refugee Law Center
AWO Bundesverband
Belgrade Centre for Human Rights
Bhutan Watch
Bulgarian Helsinki Committee
Caritas Cyprus
Caritas Europa
CEAR (Comisión Española de Ayuda al Refugiado)
Centre for Peace Studies Zagreb
COMPASS for Refugee Youth
Conselho Português para os Refugiados – CPR (Portuguese Refugee Council)
Cyprus Refugee Council
Danish Refugee Council (DRC)
Der Paritätische Gesamtverband
Deutscher Caritasverband
Diakonie Austria
Diakonie Deutschland
Dignity
Dutch Council for Refugees
ECRE
Estonian Refugee Council
Europe Must Act
European Evangelical Alliance
FARR, the Swedish Network of Refugee Support Groups
FIDH (International Federation for Human Rights)
Finnish Refugee Advice Centre
FOCSIV, Italian Federation Christian organisations international volunteering service
Forum réfugiés-COSI
Foundation Our Choice, Poland
Fundación Cepaim
Fundacja Polskie Forum Migracyjne/ Polish Migration Forum Foundation
Greek Council for Refugees
Group 484
Help Refugees/ Choose Love
Helsinki Foundation for Human Rights
HIAS Greece
Homo Faber Association
Hrvatski pravni centar/Croatian Law Centre
Human Rights Watch
Hungarian Helsinki Committee
ICMC Europe
International Centre for Eritrean Refugees and Asylum Seekers -ICERAS
International Rescue Committee (IRC)
INTERSOS
Irish Refugee Council

Issues Without Borders
Italian Council for Refugees/Consiglio Italiano per i Rifugiati-onlus
JRS Europe
Legal - Informational Centre for NGOs - PIC, Slovenia
Lesvos Solidarity
Mosaico azioni per i rifugiati
Network for Children's Rights (Greece)
NOMADA Association for Multicultural Society Integration
Norwegian Organisation for Asylum Seekers (NOAS)
Norwegian Refugee Council (NRC)
Pro Asyl
Quaker Council for European Affairs
Refugee Party
Refugee Rights Europe (RRE)
Refugees International
Saferworld
SB Overseas
SCI Hellas
Solidarity Now
SOS Children's Villages International
SPEAK
Swiss Refugee Council
Symbiosis-School of Political Studies in Greece
The International Rehabilitation Council for Torture Victims
The Swedish Syrian Association
United Against Inhumanity (UAI)
Vluchtelingenwerk Vlaanderen
vzw NANSEN asbl
World Refugee & Migration Council